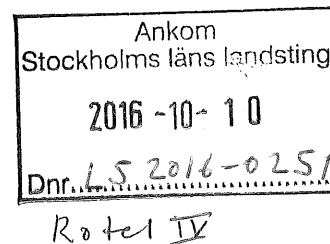

Handläggare:
Magnus Hammarberg

Landstingsstyrelsens
forskningsberedning

Budget för forskning, utveckling och utbildning (FoUU) 2017

Ärendebeskrivning

Förslag till budget för år 2017 för forskning, utveckling och utbildning (FoUU).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 oktober 2016
Specificerat förslag till FoUU-budget 2017
Ledningsgruppen KI-SLLs protokollsutdrag den 22 september 2016 samt ordförandebeslut den 30 september 2016
Budgetförslag och äskanden från forskningsrådet den 9 juni 2016 och utbildningsrådet den 16 augusti 2016

Förslag till beslut

Forskningsberedningen föreslår arbetsutskottet besluta

att godkänna förslaget att ställa 384 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen mellan Karolinska Institutet och Stockholms läns landsting

att godkänna förslaget att ställa 20 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling, innovation och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen mellan Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms läns landsting

att godkänna förslaget att ställa 12 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen mellan Stockholms universitet och Stockholms läns landsting

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

att även i övrigt godkänna förslag till fördelning av budgetmedel för forskning, utveckling och utbildning avseende år 2017 i enlighet med landstingsdirektörens specificerade förslag till FoUU-budget 2017

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Stockholms läns landsting samarbetar i formella samverkansorganisationer inom ramen för klinisk forskning och utbildning med Karolinska Institutet (KI), Kungliga Tekniska högskolan (KTH) samt Stockholms universitet (SU).

Samarbetet med Karolinska Institutet är det mest långtgående samarbetet dels eftersom Karolinska Institutet bedriver den mest omfattande medicinska forskningen och dels för att samarbetet omfattar alla vårdutbildningar vid universitetet. Samarbetet med Karolinska Institutet regleras i både det nationella och regionala ALF-avtalet, där parterna fastställt att patientnyttan och utvecklandet av universitetssjukvården ska vara vägledande för samarbetet. Staten utbetalar årligen en ersättning till berörda landsting för deras medverkan i läkares grundutbildning och för den kliniska forskningen.

Avseende samarbetet med Karolinska Institutet, omfattar budgeten dels statliga medel (s.k. ALF-medel) och dels de medel som Stockholms läns landsting årligen beslutar att ställa samarbetet till förfogande för forskning och utbildning.

Vidare föreslår förvaltningen att Stockholms läns landsting beslutar att även ställa medel till förfogande för samarbetet med Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet rörande forskning, utbildning och innovation. FoUU-budgeten omfattar även medel till forsknings- och utbildningssatsningar som ligger utanför samverkan med Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms universitet. Här ligger FoUU-medel till akutsjukhusen, till akademiska primärvårdcentraler och från och med 2017 även stöd till skapande av ett akademiskt specialistvårdscentrum. Stockholms medicinska biobank som startade 2015 får fortsatt stöd 2017. Tanken är att verksamheten ska valideras efter tre år då en långsiktig affärsplan ska utvecklas. Den nationella fonden för kliniska behandlingsstudier får även fortsättningsvis stöd från landstingets FoUU-medel.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

Slutligen föreslås ett regionstöd till södra Stockholmsregionen, Flemingsberg, i form av ett anslag till Centrum för Innovativ Medicin (CIMED). Detta anslag är till för att stödja både translationell samt klinisk forskning bedriven inom Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge.

Bakgrund

Avtalet om läkares utbildning och klinisk forskning (nationella ALF-avtalet) mellan regeringen, berörda landsting och regioner innebär kortfattat att landstinget upplåter vissa verksamheter för klinisk forskning och grundutbildning av läkare. I enlighet med det nationella ALF-avtalet ska även berörda landsting och regioner ingå regionala ALF-avtal med motsvarande universitet i respektive län. Stockholms läns landsting har ingått ett regionalt ALF-avtal med Karolinska Institutet där parterna fastställer att patientnyttan ska vara vägledande för samarbetet. Utöver läkarutbildningen omfattar avtalet klinisk forskning vid universitetet och från och med detta år även samtliga vårdutbildningar. Vidare reglerar det regionala ALF-avtalet den gemensamma samverkansorganisationen för forsknings- och utbildningsfrågor där parterna utser ledamöter som representanter för respektive organisation i dessa frågor.

I landstingets FoUU-budget ingår både statliga medel för läkares grundutbildning och bidrag för klinisk forskning samt landstingets medel till forskning och utbildning. I det nationella avtalet om läkares grundutbildning (ALF-avtalet) fastslås den statliga ersättningen för läkares verksamhetsförlagda grundutbildning i hälso- och sjukvården som regeringen utbetalar till landstingen.

Nytt från och med 2016 är att nivån på bidraget till klinisk forskning regleras i två delar i det nationella avtalet. Dels utgår en fast summa som staten årligen indexuppräknar, dels genomförs en nationell bibliometrisk indexuppräknning. Det betyder att statligt bidrag till klinisk forskning till landstinget regleras årligen beroende av den kliniska forskningens kvalitet. Regeringen fastställer därefter årligen i budgetpropositionen uppräknningen till landstingen för medverkan i klinisk läkarutbildning och forskning.

För år 2017 uppgår den totala ALF-ersättningen (läkares grundutbildning och klinisk forskning) till Stockholms läns landsting preliminärt till 623 miljoner kronor, en ökning med 8 miljoner kronor jämfört med år 2016.

Beredning av den totala budgeten för landstingets och statliga bidrag till klinisk forskning sker genom de gemensamma samverkansorganen mellan Karolinska Institutet och Stockholms läns landsting för forskning,

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

utbildning och infrastruktur (Forskningsrådet, Utbildningsrådet och Infrastrukturrådet). Förslag till fördelning har behandlats och godkänts av ordförandena i ledningsgruppen i samverkansorganisationen Karolinska Institutet och Stockholms läns landsting. Specificerat förslag till FoUU-budget 2017 bifogas landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Stockholms läns landsting har sedan 2012 ett formellt samarbete med Kungliga Tekniska högskolan (KTH) inom områdena forskning, utveckling, utbildning och innovation. Kungliga Tekniska högskolan bedriver både forskning och utbildning inom en rad områden som direkt eller indirekt berör utveckling av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik såsom exempelvis bioteknik, kemi, material och energi. Landstinget beslutar årligen om att ställa medel till förfogande för samarbetet. Fördelning av de beslutade medlen bereds av olika arbetsgrupper för forskning, utbildning, trafik, infrastruktur och innovation. Förslag till fördelning behandlas därefter i ledningsgruppen för Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms läns landsting.

Från och med år 2015 har landstinget även ett formellt samarbete med Stockholms universitet inom forskning, utveckling och utbildning. Stockholms universitet bedriver forskning och utbildning inom en rad relevanta områden för landstingets kärnverksamheter inom såväl naturvetenskap som humaniora. Samverkansorganisationen har etablerats under 2015 och parterna har enats om att fördela vissa medel till projekt. Utlysningar sker nu årligen till gemensamma forskningsprojekt som kan finansieras upp till tre år.

Överväganden

Den kliniska forskningen och utbildningen är en integrerad del av hälso- och sjukvården. I Stockholms läns landstings hälso- och sjukvård schemaläggs årligen ca 97 000 studentveckor. Enbart på Karolinska Universitetssjukhuset arbetar 2500 anställda kliniska forskare, varav 220 är professorer eller lektorer, och ca 3200 vetenskapliga artiklar publiceras årligen. Dessutom bedrivs klinisk forskning och utbildning på övriga akutsjukhus och i primärvården i stor och ökande omfattning.

Karolinska Institutet och Stockholms läns landsting är överens om att patientnyttan ska vara vägledande för såväl kliniskt inriktad forskning som klinisk utbildning och utvecklingsarbete i det regionala ALF-avtalet.

Förvaltningen föreslår att ställa 384 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utveckling och utbildning för den gemensamma samverkansorganisationen.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

Samarbetet med Kungliga Tekniska högskolan och Stockholms läns landsting är ett viktigt flerfakultetssamarbete som innebär att ett flertal olika ämnesområden som är intressanta för landstingets kärnverksamhet utvecklas såsom exempelvis bioteknik och kemi. Förvaltningen föreslår att ställa 20 miljoner kronor till förfogande till budgeten för forskning, utbildning, innovation, trafik och infrastruktur för den gemensamma samverkansorganisationen.

Landstinget har ingått samarbetsavtal med Stockholms universitet under 2015. Samarbetet har utvecklats främst i form av forskningsprojekt. Förvaltningen föreslår vidareutveckling av detta samarbete och att 12 miljoner kronor ställs till förfogande till budgeten för forskning, utveckling och utbildning 2017 för den gemensamma samverkansorganisationen.

Förvaltningen föreslår att landstinget avsätter 74 miljoner kronor, utöver de medel som bereds av Karolinska Institutets och Stockholms läns landstings gemensamma samverkansorganisation, till klinisk forskning inom ramen för landstingsnära projekt. Dessa medel inkluderar bland annat bidrag till Stockholms medicinska biobank, Open Lab, Karolinska Trial Alliance och utlysning för genusvetenskaplig forskning med fokus på jämställd hälsa och vård bland annat.

Inom ramen för landstingets FoUU-budget inryms även det bidrag som Stockholms läns landsting beslutar om att avsätta för de utbildningar som inte ryms inom ramen för Karolinska Institutet och Stockholms läns landstings samverkansorganisation. En ökning av budgeten har genomförts med 262 miljoner kronor inför 2016 för ersättning till läkares specialiseringstjänstgöring inom akutsomatiska specialiteter genom budgetväxling från hälso- och sjukvårdsförvaltningen till landstingsstyrelsens förvaltning. Från och med år 2016 uppgår landstingets utbildningsbudget till totalt 718 miljoner kronor och innefattar ersättningar till allmän- och specialiseringstjänstgöring för läkare, praktiskt tjänstgöring för psykologer och specialistsjuksköterskeutbildning. I utbildningsbudgeten, som återfinns i bilagan Specificerat förslag till FoUU-budget 2017, ingår även olika satsningar på utveckling av kliniska lärandemiljöer för studerande och insatser för att stärka samverkan med lärosäten.

I förslaget avsätts totalt 181 miljoner kronor för utbildning som bedrivs ihop med Karolinska Institutet. Detta är ett ökat belopp jämfört med år 2016. Landstingsägda vårdverksamheter och privata vårdgivare med vårdavtal medverkar enligt avtal mellan Stockholms läns landsting och

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

universitet och högskolor i verksamhetsförlagd utbildning, på såväl grundnivå som avancerad nivå. Tillsammans omfattar denna verksamhet ca 86 000 studentveckor årligen (enligt Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015, LS 2016-0593). Dessa utbildningar omfattar: läkare och logoped, arbetsterapeut, fysioterapeut, audionom, biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska, sjuksköterska, specialistsjuksköterska, barnmorska, psykolog, psykoterapeut samt tandhygienist. Läkarstudenter och sjuksköterskestudenter under grundutbildning utgör de största studentgrupperna avseende rapporterade studentveckor. Läkarstudenter utgör 47 362 veckor och sjuksköterskestudenter på grundnivå utgör 24 525 veckor. Här ska beaktas att siffran för läkarstudenter även inkluderar teoretiska kursmoment som genomförs i kliniska miljöer under kliniska kurser. Ersättningen till klinisk utbildningsavdelnings- (KUA) och klinisk utbildningsmottagnings- (KUM) enheterna vid universitetssjukvårdsenheterna fördelas efter antalet studentveckor. Sjukhus och motsvarande vårdverksamheter erhåller ersättning för utbildningsmiljöerna samt för adjungering av anställda inom vården som adjungerad klinisk adjunkt, AKA.

Utöver detta avsätter landstinget ytterligare 9 miljoner kronor till verksamhetsförlagd utbildning inom ett antal ytterligare utbildningar, nämligen socionom, medicinsk strålningsfysiker, kiropraktor, naprapat, gymnasie-, komvux-, yrkeshögskole- och praoelever. Totalt uppgår denna verksamhetsförlagda utbildning till 11 000 studentveckor (enligt Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015, LS 2016-0593).

Totalt omfattar landstingets verksamhetsförlagda utbildning 97 000 studentveckor årligen (enligt Uppföljning av landstingets samlade resurser för forskning, utveckling och utbildning 2015, LS 2016-0593).

Slutligen föreslår förvaltningen att även i övrigt godkänna förslag till fördelning av budgetmedel för forskning, utveckling och utbildning avseende år 2017.

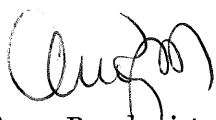
Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga nya ekonomiska konsekvenser.

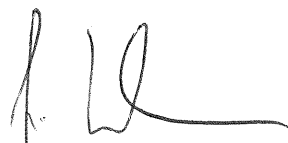
TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-07

Miljökonsekvenser av beslutet

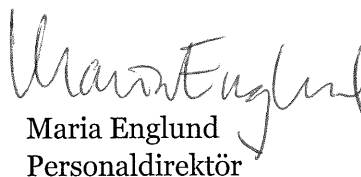
I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Jan Andersson
Forskningsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör